

WIJZIGING VLAAMSE CODEX OVERHEIDSFINANCIËN (VCO)

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.serv.be - T +32 2 209 01 11 - E info@serv.be

Adviesvraag	Wijziging VCO
Adviesvrager	Matthias Diependaele - Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed
Ontvangst adviesvraag	17 februari 2022
Decretale opdracht	SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)
Goedkeuring raad	7 maart 2022
Contactpersoon	Erwin Eysackers eeysackers@serv.be

De heer Matthias DIEPENDAELE
Vlaams minister van Financiën en Begroting,
Wonen en Onroerend Erfgoed
Koning Albert II-laan 7
B-1210 Sint-Joost-ten-Node

Wijzigingen Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO)

Mijnheer de minister

U vroeg de SERV om advies over een voorontwerp van decreet tot wijziging van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO). Dat voorontwerp heeft als doel 1/ inconsistenties, onduidelijkheden en hiaten in de huidige VCO weg te werken, en 2/ aanpassingen in functie van beslist beleid te realiseren, in het bijzonder de uitvoering van de conceptnota 'subsidies in goede banen' van 16 juli 2021.

De SERV betreft de korte adviestermijn. De VCO is immers het centrale sluitstuk voor de jaarlijkse organisatie en rapportering van de Vlaamse overheidsfinanciën, zodat een volledige adviestermijn van 30 dagen wel degelijk aangewezen is. Het voorontwerp bevat bovendien op een aantal vlakken wettelijke aanpassingen. De vooropgestelde planning om het decreet nog voor het zomerreces te laten goedkeuren met het oog op de begrotingsopmaak 2023 kon ook bereikt worden door vroeger met de voorbereiding van dit voorontwerp te starten, gezien de begrotingscyclus 2020 reeds voor de zomer 2021 afgerond werd.

De SERV ondersteunt de belangrijke wijzigingen van het voorontwerp. Het gaat dan meer concreet om de volgende aanpassingen aan de VCO:

- De Vlaamse begroting wordt opgemaakt volgens de principes van het **prestatiegeïnfomeerd begroten binnen een meerjarig perspectief**, conform de gangbare internationale en supranationale principes inzake prestatiebegroting. Nieuwe elementen zoals uitgaventoetsingen (spending reviews) en heroverwegingen (bredere evaluatie van bestaande uitgaven- en ontvangstencategorieën) worden gedefinieerd.

- De jaarlijkse begrotingsaanpassing wordt aanzienlijk beperkt (**'BA light'**). Wel schuift de datum voor de jaarlijkse indiening in het Vlaams Parlement op van 30 april naar 21 mei. Ook wordt slechts één begrotingsaanpassing per jaar mogelijk.
- De basiselementen uit de conceptnota **'Subsidies in goede banen'** (goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 16 juli 2021) worden decretaal in de VCO vastgelegd. Ook belangrijke modaliteiten worden erin opgenomen zoals: minimale elementen voorafgaand vast te leggen door de subsidieverstrekker in een subsidiekader; transparantie over de doelstellingen, effecten en rapportering van de gesubsidieerde activiteiten; het onmogelijk maken van een dubbele subsidiëring; de verplichting tot actieve beleidsevaluatie (in principe om de vijf jaar) voor bestaande en nieuwe subsidiekaders en subsidies. De SERV¹ pleit ervoor de resultaten van het te implementeren subsidieregister op korte termijn breed toegankelijk te maken aan eenieder die het aanbelangt.
- De rapporteringswijze van de **Vlaamse overheidsinvesteringen** wordt vastgelegd. Dat gebeurt conform de afspraken gemaakt in de werkgroep Leesbare Begroting van het Vlaams Parlement evenals internationale rapporteringsregels over overheidsinvesteringen.

De SERV benadrukt dat een begrotingsaanpassing light consequent dient toegepast te worden. De invoering van een gereduceerde begrotingsaanpassing (BA light) is in principe een goede zaak, en vereist inderdaad geen afzonderlijke gedetailleerde beleids- en begrotingstoelichtingen (BBT). Dat zou immers in hoge mate neerkomen op herhaling van informatie die reeds in de BBT's bij de begrotingsopmaak gedocumenteerd werd. Want in een BA light kunnen geen nieuwe beleidsinitiatieven opgenomen worden, behalve wanneer onder druk van omstandigheden dringende initiatieven op korte termijn dienen gerealiseerd te worden.

De eerste test met de Algemene Toelichting bij de eerste BA light in 2021 was echter niet op elk vlak succesvol. Heel wat relevante aanpassingen per beleidsdomein zijn in deze versie slechts summier verduidelijkt. Daardoor was de draagwijdte en betekenis soms enkel voor deskundigen te vatten. Het resultaat was een moeilijk leesbaar en te begrijpen document.

Het lijkt meer aangewezen om, bij voorkeur per Inhoudelijk Structuurelement (ISE), een overzicht te geven van de verschillen tussen beide begrotingen. In de Algemene Toelichting (AT) van de aangepaste begroting 2021 zijn voornamelijk

¹ Zie het SERV-advies over het decreet subsidieregister van 14 juni 2021: <https://www.serv.be/serv/publicatie/advies-decreet-subsidieregister>.

de overdrachten (compensaties) tussen begrotingsartikels gedetailleerd verduidelijkt (Bijlage 5). De verschillen die ontstaan via actualisaties van parameters (index, betaalkalender, open end...) of via andere bewegingen, zoals uitstel van investeringen, nieuwe corona-uitgaven en dergelijke meer, worden vaak slechts in algemene zin geschetst. De toelichting van de verschillen tussen de oorspronkelijke en aangepaste begrotingen heeft bovendien weinig structuur, zodat een lezer snel 'verdrinkt' in vele gegevens zonder het overzicht nog te kunnen zien.

De SERV vraagt dat in het voorontwerp wordt toegevoegd dat een begrotingsaanpassing light in principe enkel elementen kan bevatten die de benaming 'light' rechtvaardigen. Een aangepaste begroting light kan geen nieuwe beleidsinitiatieven bevatten, met uitzondering van beleidsantwoorden op (zeer) recente uitdagingen, dus onder druk van de omstandigheden. Dit impliceert ook dat het programmadecreet bij een aangepaste begroting light enkel kan bestaan uit een aantal rechtzettingen of technische aanpassingen, niet om het uitwerken of invoegen van wezenlijke beleidsbeslissingen.

Dit uitgangspunt wordt niet expliciet vermeld, ook niet in de Memorie van Toelichting. De SERV vraagt dan ook dat gegarandeerd wordt dat in de toekomst in een begrotingsaanpassing light enkel elementen opgenomen worden die de benaming 'light' rechtvaardigen.

De SERV is steeds bereid dit advies nader toe te lichten.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Hans Maertens
voorzitter